

خبرنامه انجمن صنفی ویراستاران

صاحب امتیاز: انجمن صنفی ویراستاران

هیئت تحریریه: هیئت مدیره انجمن صنفی ویراستاران

همکاران این شماره: لیلا اثنا عشری | پریا بختیاریان | جواد رسولی | فبیمة شانه | هومن عباسپور | مهدی قنوتی | میناز مقدسی | علی رضا نیکزاد

خیابان خرمشهر، خیابان صابونچی، کوچه دهم، شماره ۴، واحد ۱، تلفن: ۸۸۵۱۴۶۱۴ | www.anjomanvirastar.ir

دوره‌های آموزشی نگارش و ویرایش

در این شماره می‌خوانید ...

نگاهی به فعالیت کمیسیون‌ها

ضرورت ویرایش متون کودکان

پرسش و پاسخ

رادیو ویرایش

نکوداشت استاد حسن انوری

پیام گلی امامی

رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی ویراستاران
به دانشجویان هفتمین دوره جامع نگارش و ویرایش

ویرایش جویان عزیز درود و خیر مقدم بر شما، بر شما که عاشق ایران و زبان فارسی هستید، بر شما که می‌خواهید پیام‌های زبان فارسی را پالوده کنید. مسئولیت سنگینی است و این آغاز آن است. همکاران من می‌دانند که از سخنرانی و پند و اندرز پرهیز دارم ولی تجربه بیش از پنجاه سال خادم نشر بودن بر آنم داشت که انتخاب درست شما را تیریک بگویم و برایتان از صمیم قلب آرزوی موفقیت کنم. استادان باتجربه و فاضلی دارید؛ بکوشید حداکثر استفاده را از دانش آن‌ها ببرید و هم‌زمان تا می‌توانید کتاب بخوانید و بخوانید و باز هم بخوانید. پایدار و برقرار باشید.

نویسنده، مترجم، ویراستار، تصویرگر و... چه جایگاهی در انتقال مفهوم دارند؟ زبان کودک با زبان نوجوان و بزرگسال چه تفاوتی دارد؟ فلسفه، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و معرفت‌شناسی کودک و نوجوان چه تأثیری در زبان و ادبیات این گروه سنی دارد؟ قصه، داستان، ترانه و شعر کودک و نوجوان چه ویژگی‌هایی باید داشته باشند؟ ساختارهای صرفی و نحوی پایه هریک از گروه‌های سنی کودک و نوجوان کدام‌اند؟ زبان گفتاری تا چه میزان باید در متون کودک و نوجوان جلوه نماید تا «زبان اثر» سیال، روان، دل‌نشین و طبیعی باشد؟ و...

دوره جامع نگارش و ویرایش متون عمومی

در سال‌های اخیر، به موضوع ویرایش انواع محتواها در نشریه‌ها، کتاب‌ها، مقاله‌ها و فضاهای مجازی بسیار توجه شده و حضور ویراستاران متخصص و مجرب برای ویرایش این محتواها ضروری شده است. تنوع و تعدد محتواها این نیاز را پدید آورده که آموزش‌های تخصصی تدارک دیده شود و برای پرورش ویراستاران تخصصی تمهیداتی اندیشیده شود. این موضوع که چه درس‌ها و چه میزان زمان برای آموزش و کسب مهارت ویراستاری باید در نظر گرفته شود، همچنان محل گفت‌وگوست. طبعاً آموزش‌های تخصصی برای ویراستاران پس از گذراندن دوره‌های عمومی ممکن خواهد بود و دوره‌های عمومی باید حاوی مجموعه‌ای از دانش‌های مورد نیاز ویراستاران باشد.

در انجمن صنفی ویراستاران، که از سال ۱۳۹۶ «دوره جامع نگارش و ویرایش» را برگزار کرده است، هر ساله در مورد درس‌ها و میزان مطالب هر درس جلساتی با مدرسان گذاشته می‌شود و گزارش کمی و کیفی دوره پیشین مطرح می‌شود. هفتمین «دوره جامع نگارش و ویرایش» نیز با بازنگری در سرفصل درس‌ها و تغییراتی در میزان اطلاعات برخی درس‌ها، از هشتم اردیبهشت ۱۴۰۳ آغاز شد. این دوره ۱۳۰ جلسه (۲۶۰ ساعت) است و سه روز در هفته، از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۹:۳۰ و به صورت برخط، برگزار می‌شود. استقبال از این دوره، در قیاس با سال‌های قبل، خارج از انتظار بود و بیش از صد دانشجو در این دوره شرکت کرده‌اند.

کمیسیون آموزش در تلاش است جلسه یا جلساتی را به صورت حضوری برای دیدار با دانشجویان و ارتباط بیشتر میان دانشجویان و مدرسان تدارک ببیند.

دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان

کودکان و نوجوانان آینده‌سازان بی‌بدیل جوامع‌اند و تربیت و پرورش آنان منوط به تولید آثار فاخر و گران‌سنگ در عرصه‌های گوناگون است. چگونگی «زبان» و «تصویر»، یعنی مهم‌ترین مؤلفه‌های انتقال پیام و محتوا، از حساس‌ترین موضوعاتی است که در تولید انواع محتواها برای کودکان و نوجوانان باید به آن توجه شود.

انجمن صنفی ویراستاران تاکنون دو دوره نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان برگزار کرده و دوره سوم نیز در شرف برگزاری است. در تمام دوره‌ها، تأکید بر آن بوده است که به پرسش‌های بنیادین در حوزه تولید محتوا و به ویژه کتاب کودکان و نوجوانان و بسیاری موضوعات و مباحث دیگر پاسخی درخور بدهیم؛ پرسش‌هایی همچون متون کودک و نوجوان چه ویژگی‌هایی دارند و

سرمقاله

ضرورت و اهمیت ویرایش متون کودکان تلاش‌های پیشین؛ ما چه کرده‌ایم؟

فهیمة شانه

■ کودکان گنج‌های نهفته در دل هر جامعه‌اند که با برنامه‌ریزی‌های سنجیده برای رشد و پرورش هر چه بهتر آن‌ها چشم‌اندازهای آینده امیدبخش‌تر خواهد بود. کتاب خوب از مهم‌ترین ابزارهای پرورش فکر و اعتلای روح کودکان است؛ کتابی که علاوه بر سرگرم کردن و لذت بخشیدن به کودکان اندیشه‌های ناب ارائه کند و از محتوایی روان و خواندنی و بدون ابهام برخوردار باشد. این نوع کتاب‌ها متن‌هایی دارند که برای انتقال بن‌مایه‌های انسانیت با دانش و ذوق و تلاش پدیدآورندگان در پوشش بیانی ساده به وجود می‌آیند و با هزار امیدروانه بازار نشر می‌شوند تا در میان سرگرمی‌های مختلف کودکان جایی باز کنند و به هدف خود برسند.

در زنجیره پدیدآورندگان کتاب‌های کودکان، ویراستار خوب جایگاهی ویژه دارد. او مشاور و ناظر باتجربه و امین و دقیق است که از آغاز تا انجام فرایند تولید کتاب، از شکل‌گیری ایده و چگونگی نوشتن و هماهنگی با تصویرگری تا کتاب‌آرایی و آمادگی برای چاپ، با اثر همراه است. چنین مسئولیتی نیازمند آگاهی و تجربه عمیق در زمینه شناخت ذهن و زبان مخاطب است.

کمیسیون آموزش انجمن، از ابتدای فعالیت، پرورش ویراستاران متخصص متون کودک را در برنامه کاری خود قرار داد و برای طراحی دوره ویرایش و نگارش متون کودک و نوجوان، طی سه سال، جزئیات و مراحل پدید آوردن کتاب‌های کودک را، تحت نظر متخصصان این فن، بررسی کرد. از این بررسی موضوعاتی همچون زبان کودک و نوجوان، ادبیات، فلسفه، روان‌شناسی و کتاب‌آرایی کودک و نوجوان حاصل شد و نتیجه آن شد که برای هر یک از این موضوعات آموزش‌هایی در نظر گرفته شود و در جلساتی به سمع و نظر استادان ممتاز هر حوزه در معتبرترین مراکز پژوهشی و دانشگاه‌ها برسد. این مراحل طی شد و تأیید استادان ممتاز هر شاخه به دست آمد. به این ترتیب، دوره‌ای آموزشی برای علاقه‌مندان ویرایش متون کودکان طراحی شد و استادان سرآمد برای آموزش این دروس دعوت شدند.

تیرماه ۱۴۰۳، «سومین دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان» برگزار می‌شود؛ دوره‌ای که خروجی آن خدمتی به صنعت نشر در زمینه کتاب‌های کودکان و نوجوانان است و فراگیران آن با جهان ذهن و ضمیر کودکان و نوجوانان آشنا می‌شوند، در بوستان‌های زبان و ادبیات کودک و نوجوان گام برمی‌دارند، چشمشان به ذوق تصاویر و کتاب‌آرایی نواخته می‌شود و در کارگاه‌هایی ویرایش کتاب‌های کودک و نوجوان را تمرین می‌کنند.

■ امید داریم به سهم خود برای کودکان و آینده این مرزوبوم شمع افروخته باشیم.

دبیرخانه و روابط عمومی

■ روابط عمومی انجمن، در ادامه فعالیت‌های سال گذشته، پیش‌نویس برنامه‌های خود را برای سال ۱۴۰۳ تهیه کرده و موارد زیر را در اولویت قرار داده است:

- ▶ برگزاری منظم دست‌کم ۱۰ کارگاه مهارت‌افزایی برای اعضا؛
- ▶ تولید محتوا برای رادیو ویرایش و انتشار منظم آن؛
- ▶ برنامه‌ریزی برای گرامی‌داشت روز ویراستار در ۱۱ بهمن؛
- ▶ برگزاری نشست‌های فصلی با اهالی قلم و ویراستاران؛
- ▶ به‌روزرسانی وبگاه انجمن و بهبود روند عضویت از طریق وبگاه.

■ در بهار ۱۴۰۳، کارهای متعددی با هماهنگی بخش روابط عمومی انجام شد؛ از جمله انتشار ویژه‌نامه روز ویراستار و روز زبان فارسی. این ویژه‌نامه قرار بود بهمن سال پیش منتشر شود، اما به عللی در آن زمان منتشر نشد و مقالات متعددی نیز به آن افزوده شد و در ۲۵ اردیبهشت، به مناسبت گرامی‌داشت روز زبان فارسی، به‌صورت الکترونیک، در فضاهای مجازی انجمن قرار گرفت.

چندین جلسه برای هماهنگی کمیسیون‌ها و کارگروه‌ها در بهار ۱۴۰۳ در دفتر انجمن برگزار شد و که یکی از آن‌ها جلسات کارگروه نرخ‌نامه بود که، با تصویب اعضای کارگروه و تأیید هیئت‌مدیره، مبالغ مندرج در نرخ‌نامه حدود ۳۵ درصد افزایش یافت.

یکی دیگر از کارهای بخش روابط عمومی تهیه کاربرگه‌هایی برای درخواست همکاری از ناشران و مراکز فرهنگی بود که طی اطلاعیه‌ای در کانال تلگرام انجمن اطلاع‌رسانی شد. از ابتدای تیر، درخواست مراکز و سازمان‌هایی که از انجمن می‌خواهند به آنان ویراستار معرفی شود به‌صورت رسمی در دبیرخانه ثبت می‌شود و درخواست استخدامی آن‌ها در کانال رسمی تلگرامی انجمن درج خواهد شد. اعضای انجمن می‌توانند این امکان را به ناشران و مراکز فرهنگی اطلاع دهند که برای درج آگهی خود با روابط عمومی انجمن تماس بگیرند.

کمیسیون امور ویرایشی

■ در بهار ۱۴۰۳، درخواست‌هایی برای بررسی و پذیرش اثر برای ویرایش از طریق ایمیل انجمن دریافت شد که پس از ارزیابی و اعلام قیمت، با توافق و عقد قرارداد، به ویراستاران عضو انجمن سپرده شد. نظارت بر ویرایش این متن‌ها با ناظران انجمن است.

همچنین برای معرفی ویراستاران به ناشران، تقاضاهای دریافت‌شده در کمیسیون امور ویرایشی بررسی شد و ویراستارانی که آمادگی همکاری خود را به کمیسیون اعلام کرده بودند به متقاضیان معرفی شدند. از اعضای انجمن دعوت می‌شود در صورتی که به همکاری با این کمیسیون تمایل دارند آمادگی خود را از طریق ایمیل روابط عمومی اعلام کنند تا، پس از بررسی، آنان را به ناشرانی که درخواست نیرو دارند معرفی کنیم.

رایانامه روابط عمومی انجمن:

anjomanviristar@gmail.com

کمیسیون آموزش

■ طی جلساتی با حضور رئیس کمیسیون و کارشناسان آموزش، مهم‌ترین فعالیت‌های این کمیسیون در سال جاری بدین ترتیب برنامه‌ریزی شد:

- ▶ برگزاری هفتمین دوره جامع نگارش و ویرایش متون عمومی؛
- ▶ برگزاری سومین دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان؛
- ▶ تهیه درس‌نامه برای درس‌های دوره جامع به این ترتیب: مفاهیم بنیادی در زبان فارسی، دستور خط و نشانه‌گذاری، ویرایش زبانی، ویرایش استنادی و مرجع‌شناسی، ویرایش ترجمه، مبانی نشر و ویرایش، ویرایش رایانه‌ای؛

▶ برگزاری کارگاه‌های تخصصی زبان‌شناسی همگانی، زبان انگلیسی، داستان‌نویسی، دستور زبان فارسی، واژه‌گزینی و اصطلاح‌شناسی، ویرایش داستان، ترجمه انگلیسی به فارسی، ترجمه فرانسه به فارسی، صفحه‌آرایی در ورد و ایندیزاین، ویرایش رایانه‌ای در ایندیزاین و اینکپی، زبان رسانه، زبان متون نمایشی، زبان پهلوی و...

▶ برگزاری کارگاه‌های مهارت‌افزایی و کارورزی برای اعضای پیوسته انجمن؛

▶ تهیه و تدوین سرفصل و شرح درس دوره جامع نگارش و ویرایش متون عمومی؛

▶ تهیه و تدوین سرفصل و شرح درس دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان.

■ عمده فعالیت‌های کمیسیون آموزش در بهار ۱۴۰۳ نیز بدین قرار است:

- ▶ برگزاری هفتمین دوره جامع نگارش و ویرایش و تشکیل سه کارگاه اول از دوره جامع: «مفاهیم بنیادی در زبان فارسی» (از ۸ اردیبهشت)؛ «ویرایش زبانی» (از ۱۰ اردیبهشت)؛ «ویرایش رایانه‌ای» (از ۱۲ اردیبهشت)؛
- ▶ هماهنگی با استادان «دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان» و تهیه پوستر و طرح درس؛
- ▶ شروع ثبت‌نام «دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان»؛
- ▶ تهیه و تدوین بروشور برای دوره‌های جامع انجمن؛
- ▶ تدوین درس‌نامه «مفاهیم بنیادی در زبان فارسی».
- ▶ برگزاری کارگاه یک‌روزه «گام‌های نخست در ویرایش متون کودک و نوجوان» با تدریس دکتر فهیمة شانه و مهدی قنوتی.

دیدار با انجمن علمی ایران‌شناسی

■ با هماهنگی دکتر پیام شمس‌الدینی، بازرس علی‌البدل انجمن، سه‌شنبه ۲۲ خرداد، دیداری با دکتر محمدعلی عزت‌زاده، دبیر انجمن علمی ایران‌شناسی، و مرضیه راشدی، مسئول عضوگیری، در دفتر انجمن صورت گرفت. در این دیدار درباره فعالیت‌های هر دو انجمن صحبت شد و با توجه به تلاش‌های هر دو انجمن در برگزاری نشست‌ها، ارتباط با مجامع فرهنگی، اجرای طرح‌های پژوهشی، قرار شد تفاهم‌نامه‌ای برای همکاری‌های مشترک منعقد شود.

در ادامه این جلسه، لیلا اثنا‌عشری تجارب انجمن را در بخش روابط عمومی، از جمله روند عضوگیری از طریق وبگاه و تولید و تهیه خبرنامه و ویژه‌نامه مطرح کرد و اعلام کرد چنانچه انجمن علمی ایران‌شناسی نیاز به همکاری داشته باشد، روابط عمومی انجمن صنفی ویراستاران می‌تواند تجربه‌هایش را در اختیار قرار دهد.

نظر مخاطبان

پرسش و پاسخ در فضای مجازی

دوشنبه ۶ خرداد ۱۴۰۳، نیز دو پرسش دیگر را با کاربران فضاهای مجازی انجمن درباره متون کودک و نوجوان به اشتراک گذاشتیم که بیش از ۲۰ کاربر در این نظرسنجی مشارکت یافتند.

ویراستار متون کودک و نوجوان باید چه دانشی داشته باشد؟

پاسخ‌ها حاکی از این بود که ویراستار متون کودک و نوجوان باید آشنا و مانوس به متون کودک و همچنین آشنا به دایره واژگان کودک باشد. کاربران بر این باور بودند:

«ویراستار کودک باید خواننده حرفه‌ای متون کودک باشد.»

«باید کاملاً حوزه کودک را بشناسد، با دروس رشته ادبیات کودک آشنا باشد یا زیردست سرویراستار کودک آموزش دیده باشد.»

«باید با ادبیات و فانتزی‌های ذهن کودک آشنا باشد.»

«باید ساختمان داستان را بشناسد، دایره واژگانی وسیع داشته باشد.»

«ای کاش دوره ویراستاری متون کودک و نوجوان را برگزار کنید.»

اما نکته اصلی در نظرها این بود که ویراستار کودک باید با دانش‌های دیگر حوزه کودک نیز آشنا باشد:

«داشتن دانش نسبی درباره روان‌شناسی کودک و نوجوان یکی از ملزومات کار ویرایش در این حوزه است. شناخت شرایط و محیط اجتماعی و جغرافیای زیستی کودک و نوجوان از دیگر ملزومات حوزه ویرایش کودک و نوجوان است.»

«آگاهی به دانش زبان‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و حتی فلسفه از ملزومات ویرایش در حوزه ویرایش کودک است.»

به نظر شما نگارش و ویرایش آثار بزرگسال چه تفاوتی با آثار کودک و نوجوان دارد؟

حدوده نفر در این نظرسنجی شرکت کرده بودند که همگی آن‌ها بر رکن ساده‌نویسی اتفاق نظر داشتند.

«مهم‌ترین تفاوت در انتخاب نوع واژگان است.»
«باید مفاهیم پیچیده را برای کودکان ساده و در عین حال سرگرم‌کننده کرد.»

«نثر متون کودک و نوجوان باید ساده و روان باشد و این مهم‌ترین نکته در ویرایش این متون است.»

«در یکی دو جمله نمی‌گنجد، ولی مهم‌ترین ساده‌نویسی و اشراف به دایره واژگانی کودک و محدودیت‌های درک و ذهن اوست.»

«جذابیت کلام و توجه به حوصله کودک و البته توجه به اصطلاحات ویژه این حوزه.»

در این میان، کاربری ویرایش این نوع آثار را با تمام سختی‌ها جذاب‌تر و لذت‌بخش‌تر از متون بزرگسال دانست.

طرح «پرسش و پاسخ» از سال‌ها پیش در بخش روابط عمومی انجمن مطرح شده بود و مدتی در قالب «سؤال هفته» به همت صادق یزدانی، از اعضای فعال انجمن، اجرا می‌شد. در ادامه همان طرح و هم‌زمان با برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، به نظرمان آمد که چند پرسش مطرح کنیم و نظرات دریافت‌شده را دسته‌بندی کنیم و نتایج را در خبرنامه منتشر کنیم. دو پرسش نخست در ۱۸ اردیبهشت و دو پرسش دوم در ۶ خرداد در فضاهای مجازی انجمن منتشر شد. چون زمان محدودی را برای جمع‌آوری پاسخ‌ها در نظر گرفته بودیم، در مواردی تعداد پاسخ‌ها اندک بود، با این حال، نظرات قابل تأملی دریافت شد که در اینجا نتایج آن را درج می‌کنیم.

رسیدن به اثری مطلوب با مترجم یا نویسنده برابر باشد. «تنها در صورتی که ذکر نام ویراستار بر اعتبار علمی یا ادبی اثر بیفزاید و نام او تضمینی برای فروش کتاب صاحب‌اثر باشد.»
«اگر ویراستار نام‌آشنا‌تر از مؤلف باشد و نام او تضمین کار نویسنده ناشناس باشد.»

پنج تن از کاربران در هر صورت ذکر نام ویراستار را روی جلد لازم و ضروری می‌دانستند:

«درج نام ویراستار روی جلد در تخصصی‌تر شدن این حرفه اثرگذار است و در هر صورت به سبب نقشی که ویراستار در نگارش کتاب داشته ذکر نامش ضروری است.»

«ذکر نام ویراستار یعنی تخصصی‌تر شدن حرفه ویرایش. این امر به بهبود قلم نویسندگان نیز کمک خواهد کرد.»

ظاهراً این پرسش یادآور برخی مسائل ویراستاران برای آن‌ها شد؛ پاسخ‌دهندگان از کم‌توجهی به این حوزه نیز گله داشتند:

«حرفه ما خیلی مظلوم واقع شده و علی‌رغم زحمات فراوانی که می‌کشیم و به‌نوعی نویسنده دوم اثر محسوب می‌شویم، گاهی باید بر سر درج ناممان در شناسنامه کتاب مجادله کنیم. هیچ قانونی نیست که از ما حمایت کند...»

«گاهی در ویرایش و به‌ویژه در ویرایش ترجمه، ویراستار نقشی اساسی در برطرف کردن ابهام متن دارد. گاهی مترجم مقصود متن یا جمله را به‌درستی متوجه نشده و ویراستار آن را اصلاح می‌کند در چنین شرایطی چرا در حق ویراستار کم‌لطفی می‌شود؟»

اما هفت نفر از کاربران کاملاً با درج نام ویراستار روی جلد کتاب در هر شرایطی مخالف بودند و آن را امری غیر حرفه‌ای تلقی کردند. سه نمونه:

«اگر نام ویراستار را روی جلد کتابی ببینم دیدگاهم درباره صاحب‌اثر و قلم او منفی خواهد شد.»

«اگر نام ویراستار را بر روی جلد کتابی ببینم تصورم این خواهد بود که اثر پیش از ویرایش فاجعه بوده.»

«حتی اگر ویراستار مشهور باشد، ناشر نوعی بازی تجاری با نام ویراستار کرده که شایسته این حرفه نیست.»

آیا ویرایش خوب در جذب و فروش بیشتر کتاب و رونق کتابخوانی مؤثر است؟

بیش از ۳۰ پاسخ دریافت شد؛ به برخی پاسخ‌ها که ویرایش را مؤثر می‌دانستند اشاره می‌شود:

«ویرایش خوب و باکیفیت متن را صحیح و روان می‌کند و در نتیجه، اشتیاق به خواندن را در مخاطبان تقویت می‌کند.»

«حتی با نگاهی اجمالی به کتاب هم می‌توان نثر پاکیزه و روان متن را تشخیص داد، بنابراین یکی از عواملی که انگیزه خواندن را در مخاطب تقویت می‌کند ویرایش خوب است.»

«عاملی که باعث می‌شود خواننده خواندن کتاب را ادامه بدهد ویرایش خوب است.»

«به‌شخصه وقتی کتابی را می‌خوانم که ایراد ویرایشی دارد از آن دلزده می‌شوم.»

دو تن از مخاطبان رابطه ویرایش خوب و کتابخوانی را رابطه‌ای غیرمستقیم می‌دانستند:

«قطعاً ویرایش بد نمی‌تواند دلیل اصلی کتاب نخواندن باشد؛ اما مؤثر است. متنی که سرشار از اشکالات صوری و زبانی است برای مخاطبی که تازه بنا به خواندن کرده دافعه ایجاد می‌کند.»

چهار نفر از کاربران منکر تأثیر ویرایش در کتابخوانی شدند اما چرایی آن را ذکر نکردند. فقط یک نفر پاسخ داده بود:

«اکثر مردم اصلاً نمی‌دانند ویرایش خوب چیست؛ تنها به قیمت و جلد کتاب توجه می‌کنند.»

با بررسی پاسخ‌ها متوجه شدیم «اکثر کاربرانی که در این نظرسنجی شرکت کرده‌اند ویرایش خوب را در جذب و فروش کتاب مؤثر می‌دانند.»

در چه موقعی لازم است نام ویراستار روی جلد کتاب بیاید؟ اگر نام ویراستاری روی جلد کتابی باشد چه تصویری می‌کند؟

پاسخ‌ها به این پرسش تنوع بسیار داشت؛ شش نفر از کاربران ذکر نام ویراستار روی جلد را مشروط به مواردی دانستند. به برخی از پاسخ‌های دریافتی اشاره می‌شود:

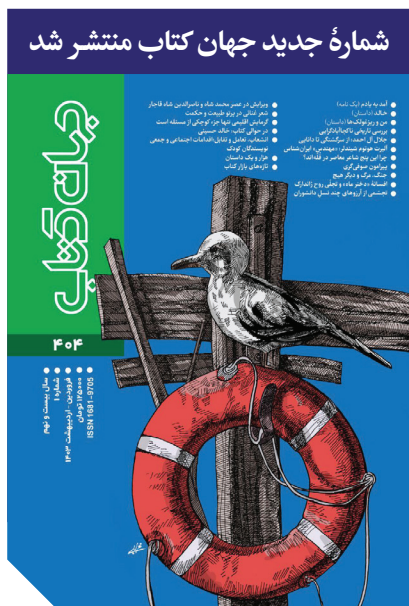
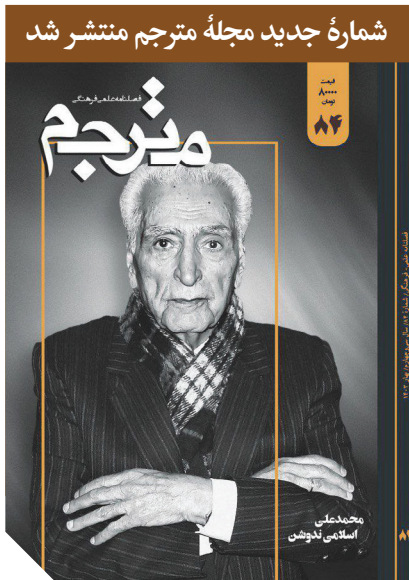
«در صورتی ذکر نام ویراستار مجاز است که نقش ویراستار در بازآفرینی اثر پررنگ باشد و سهم او در

طرح «پرسش و پاسخ» در فضاهای مجازی انجمن همچنان به مناسبت‌های مختلف ادامه خواهد داشت تا ما با دیدگاه‌های مخاطبانمان آشنا‌تر کند و زوایای بیشتری را برابمان روشن کند. می‌توانید پیشنهادها یا با روابط عمومی انجمن در میان بگذارید.

تازه‌ها

نکوداشت استاد حسن انوری

رادیو ویرایش

■ پنج‌شنبه ۲۴ خرداد مراسم نکوداشت دکتر حسن انوری در بنیاد موقوفات افشار برگزار شد. در این مراسم سیدمصطفی محقق داماد، علی‌اشرف صادقی، محمد شادروی‌منش، بهرام پروین‌کنابدی و حیدر قمری‌سخنرانی کردند و دبیر انجمن صنفی ویراستاران، مهناز مقدسی، نیز به نمایندگی از انجمن، متنی را در نکوداشت استاد و خدمات‌شاه به زبان و ادبیات فارسی قرائت کرد:

چند کلمه در بزرگداشت استاد حسن انوری

■ امروز برای بزرگداشت استاد حسن انوری گردآمده‌ایم تا از انسانی والا تقدیر کنیم: دانشمندی فروتن، دریادلی نستوه، کوشنده‌ای بی‌خستگی، مهربان و شاگردنواز. بسیاری نویسندگان و مترجمان و پژوهندگان و همه ویراستاران برجسته مدیون فرهنگ سخن‌اند. سعادت کم‌یابی است که حاصل کار پژوهشگری در کتابخانه‌های اهل قلم قرار داشته باشد. این سعادت را نه دهخدا در زمان حیاتش یافت و نه معین.

استاد انوری در فهم و تحلیل متون کهن فارسی توان کم‌نظیری دارند. با ذهن وقاد و نظر انتقادی و صراحت بیان خویش در لمحه‌ای مشکل متن را تشخیص می‌دهند و به جای آنچه در متن تصحیح‌شده آمده صورت درست کلمه را حدس می‌زنند. کلیات سعدی به تصحیح و تدقیق ایشان حاوی نکات اصلاحی فراوانی در تصحیح فروغی است و اختلاف این دو متن خود می‌تواند مبنای یک پژوهش دانشگاهی قرار گیرد.

استاد انوری قلم‌آموخته سعدی است و میراث‌دار دهخدا و صاحب نثری است دل‌نشین. نوشته‌های ایشان در کتاب‌های درسی و دیگر آثارشان سرمشقی است برای کسانی که می‌خواهند سالم و پاکیزه بنویسند. نثری روان، شفاف، دقیق، موجز، تأثیرگذار. استاد در نوشته‌های خود این را نیز نشان داده‌اند که هر چیزی اهمیت تأمل را دارد و درباره هر چیزی می‌توان اندیشید و نوشت.

استاد انوری انسانی است به‌غایت سخت‌کوش. حتی در سن‌وسالی که بیشتر هم‌سالانشان دوست‌تر دارند استراحت کنند، استاد نه تنها خود را خسته نمی‌دانند، بلکه جلوتر از جوانان هم‌کار خود پیش می‌روند و بیش از آنان مشتاق تکمیل شدن کارند.

استاد انوری میهن‌پرستی تمام‌عیار به معنای پسندیده آن است. همه فعالیت‌های استاد با هدف اعتلای فرهنگ ایران و پیشرفت دانش و افزایش آگاهی ایرانیان بوده است. در کنار احترام و ارادت به استاد، باید گفت استاد حسن انوری را نمی‌توان دوست نداشت: انسانی شریف، آداب‌دان، صمیمی، اهل معاشرت، مردم‌دار، اهل طنز و خاطر‌گویی.

بسیاری از بزرگان فرهنگ ما زندگی‌نامه خود را، چندان که سرمشقی برای آیندگان باشد، به قلم نیاورده‌اند. اما جای شکر دارد که استاد انوری زندگی‌نامه خود را با

■ علیرضا نیکزاد

■ نخستین برنامه رادیو ویرایش در سال جدید، با عنوان «تلخ و شیرین ویرایش»، ۲۷ فروردین ۱۴۰۳ در فضای‌های مجازی انجمن منتشر شد. در این برنامه کوشیدیم، با بازگویی تجربه‌های ویراستاران و استادان ویرایش، مخاطبان را با ظرفیت‌های کار ویراستاران آشنا کنیم و خوشبختانه بازخوردهای خوبی از طرف شنوندگان دریافت کردیم. در این برنامه، با گویندگی زهرا کوراوند، تجارب جذاب عبدالحسین آفرنگ، مهناز مقدسی، هومن عباسپور و دیگر ویراستاران ارتباط‌شان با پدیدآورنده و ویراستار بیان شده است. دومین برنامه رادیو ویرایش که اواخر خرداد منتشر شد «درست بنویسیم» نام دارد و اولین قسمت از مجموعه برنامه‌هایی است که قرار است در آن به خطاهای پرتکرار در نگارش فارسی بپردازیم. موضوع این قسمت استفاده نادرست از کسره به جای «ه» در نگارش زبان گفتاری است. افسانه بختیاری نویسنده و لیدر شجاعی گوینده این برنامه‌اند.

■ در جلسه‌ای که با کارگروه رادیو ویرایش برگزار شد، چند برنامه برای سال جاری در نظر گرفته شده که برخی از آن‌هاست: معرفی کتاب هنر ویرایش، نوشته لاریسا مک‌فارکر؛ قلم‌های فارسی در رایانه؛ معرفی کتاب ویرایش از زبان ویراستاران، گردآورده جلال گراس؛ و آه‌های بیگانه در زبان فارسی.

موفقیت اعضا

■ کتاب ویرایش و نقد متون کودک و نوجوان تألیف مهدی عصاریه از انتشارات آرون منتشر شد.

■ کتابخانه مسجد سادات اخوی در خیابان ایران به همت عباس دبیر لو تجهیز شد و حدود ۶۰ کتاب از جانب ایشان به این کتابخانه اهدا شده است.

■ به این عزیزان صمیمانه تبریک می‌گوییم و برایشان تندرستی و کامیابی آرزو مندیم.

قلم خواندنی خود در اختیار جوان‌ترها و نسل‌های بعد گذارده‌اند و یقیناً فرهیختگان نسل‌های بعد از زندگی‌نامه خود نوشت استاد الگو خواهند گرفت.

انجمن صنفی ویراستاران به خود می‌بالد که، در همان سال‌های آغاز کار، استاد انوری عضویت افتخاری انجمن را پذیرفتند و با اجرای یکی از طرح‌های پژوهشی خود در دل این انجمن ما را مرهون لطف خود قرار دادند.

افتخار می‌کنیم که معاصر استاد حسن انوری هستیم و از روزگار شاکریم که سایه ایشان همچنان بر سر ماست. سال‌هاست آموخته‌ایم که اهل فضل را در زمان حیاتشان بزرگ بداریم. امیدواریم استاد انوری سال‌های سال بزیند و هر سال به احترامشان گردیم بیاییم تا احترام و ارادت خود را در محضر ایشان بیان کنیم.

هیئت‌مدیره انجمن صنفی ویراستاران
گلی امامی، اصغر مهرپور، مهناز مقدسی، هومن عباسپور، مهدی قناتی